

Schema uitwerking opties mogelijke backpay-regeling weduwen

Optie 1	Toelichting	Uitvoerbaarheid	Financiën	Voordelen	Nadelen	Verwachte reactie gemeenschap
Geen regeling	Voortzetting beleid dat is ingezet door staatssecretaris Van Rijn. -Backpay-regeling 2015 was finaal gebaar op morele gronden; -Geen nieuwe regelingen meer die gericht zijn op individueel rechtsherstel; -Beleid collectieve erkenning richt zich op de toekomst en op erkenning van de gehele Indische gemeenschap.	n.v.t.	Voor het voortzetten van het beleid van de collectieve erkenning is in beginsel geen extra budget vereist.	Het indertijd in gang gezette beleid, gesteund door de Tweede Kamer, om uit de discussie over het individueel rechtsherstel te komen die zwaar op de Indische gemeenschap drukte, wordt niet verbroken. Er wordt vastgehouden aan de lijn dat de Backpay-regeling het finale gebaar was. Daarmee ook geen heropening van de discussie over individueel rechtsherstel (dit betreft ook andere onderwerpen zoals de bank- en verzekeringstegoeden). Er worden geen verwachtingen opgeroepen die niet waargemaakt kunnen worden. Omdat niet iedereen die denkt in aanmerking te komen voor een backpay-regeling voor weduwen, daadwerkelijk hiervoor in aanmerking komt.	De Kamerbreed gedragen motie Van Gerven is strikt genomen wel uitgevoerd (motie vraagt om een onderzoek naar de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van een financiële regeling voor weduwen), maar de motie is aangenomen omdat de Tweede Kamer toch nog 'iets' voor de weduwen wilde doen. Daar wordt niet aan tegemoet gekomen. Het zal lastig zijn goed uit te leggen waarom de overheid niets extra's voor deze groep wil doen. In het schriftelijk overleg lijken VVD, D'66, PVV en Groenlinks voorstander van een regeling te zijn.	Een deel van de gemeenschap was het niet eens met het feit dat het volledige Individuele rechtsherstel 'losgelaten' werd. Besluit om geen backpay-regeling voor weduwen in te voeren, zal tot ongenoegen in (een deel van) de Indische gemeenschap leiden. Mede omdat een deel van mening is dat een dergelijke regeling niet moeilijk uitvoerbaar is.

Varianten Backpay-regeling voor weduwen

Algemene uitgangspunten:

- SVB kan de uitkeringen niet ambtshalve verstrekken omdat zij niet beschikt over een overzicht van de weduwen van reeds overleden ambtenaren en militairen die tijdens de Japanse bezetting in dienst waren van het Nederlands Indisch gouvernement.
- Op basis van een aanvraag dient de SVB archiefonderzoek te verrichten om te achterhalen of de aanvrager een weduwe is van een overleden ambtenaar of militair die tijdens de Tweede Wereldoorlog in dienst was van het Nederlands-Indisch gouvernement. Dit is tijdrovend werk.
- Een eventuele regeling dient een minimale bewijslast te bevatten, omdat anders de deur wordt geopend voor oneigenlijke aanvragen. Een gebrek aan duidelijke afwijzingsgronden verhoogt bovendien het risico op juridische procedures.
- De aanvrager draagt de bewijslast en dient (als de SVB dit niet kan verifiëren op basis van de aanvraag) aan te tonen of ten minste aannemelijk te maken dat:
 - De overleden partner een ambtenaar of militair was die in dienst was van het Nederlands-Indisch Gouvernement of het KNIL gedurende de Japanse bezetting (vergelijkbare toets als in 2015);
 - De aanvrager een weduwe of weduwnaar is van de betreffende ambtenaar of militair.
- Bij alle varianten bestaat het risico dat, net als bij de uitvoering van de originele backpay-uitkering, uit onvrede over het uitblijven van een volledige backpay-regeling, vele kansloze aanvragen worden ingediend die leiden tot juridische procedures. Dit vergt de nodige capaciteit van de SVB.
- De voornaamste knelpunten die de SVB heeft gedetecteerd voor een regeling voor weduwen zijn:
 - Vinden van voldoende gekwalificeerd personeel;
 - Goed werkend ICT systeem;
 - Eenvoudig uit te voeren regeling;
 - Draagvlak binnen de Indische gemeenschap.
- Risico bestaat dat deel van de doelgroep, vanwege de hoge leeftijd, tijdens de uitvoering van een regeling komt te overlijden.
- AEF schat, op basis van demografische gegevens, dat er op 15 augustus 2015 nog ongeveer 1.700 weduwen in leven waren. Geschat wordt dat in 2022 ongeveer 2/3 van hen is overleden. Dit betekent dat er begin 2022 nog ongeveer 570 weduwen in leven waren. Aangezien er geen harde gegevens beschikbaar zijn, kan de omvang van de groep nog in leven zijnde weduwen significant afwijken van deze grove en globale inschatting. Hierbij dient bedacht te worden dat het aantal oorlogsgetroffenen die een oorlogspensioen of -uitkering ontvangen, in 2021 en 2022 significant sneller is gedaald vanwege overlijden, dan eerder door de SVB was ingeschat.

Optie 2A	Toelichting	Uitvoerbaarheid	Financiën	Voordelen	Nadelen	Verwachte reactie gemeenschap
Aansluiten bij oorspronkelijke Backpay-regeling 2015. Doelgroep: -Weduwen van militairen en ambtenaren die op <u>15 augustus 2015</u> (datum originele backpay- regeling) nog in leven waren. -Nabestaanden van deze weduwen die inmiddels zijn overleden.	Correctie op backpay- regeling uit 2015 die gericht was op de meestal mannelijke kostwinner. Dit terwijl de weduwen ook financieel getroffen zijn door het niet uitbetalen van het loon ten tijde van de Japanse bezetting. Dit is een regeling die met name gericht is op de nabestaanden van de weduwen. Naar verwachting is het grootste deel van de weduwen die in 2015 nog in leven waren, inmiddels overleden.	Uitvoering is zeer complex. Deze complexiteit vloeit voort uit de omstandigheid dat deze variant zich met name richt op de erfgenamen van de weduwen en niet op de nog in leven zijnde weduwen zelf. Verder complex wat betreft bewijslast. SVB verwacht minder gevallen zelf te kunnen vaststellen. Families hebben waarschijnlijk weinig bewijs meer van een dienstverband uit 1942. Dit bleek ook bij de eerdere Backpay- regeling.	<u>Uitkering</u> Backpay-uitkering van €25.000 (bedrag originele backpay- regeling). <u>Geschatte kosten</u>¹ Naar schatting gaat het om ongeveer 570 weduwen die nog in leven zijn en 1.130 uitkeringen voor nabestaanden van reeds overleden weduwen.² De geschatte totale kosten bedragen ongeveer € 57 miljoen (uitgaande van ongeveer 1.700 uitkeringen).	Regeling voldoet aan motie Van Gerven, vanuit de achterliggende gedachte van de Tweede Kamer om toch nog iets voor de weduwen te doen. Deze variant voldoet aan de wens binnen de Indische gemeenschap om te komen tot een regeling voor weduwen.	Grootste groep weduwen die op de peildatum nog in leven was, is inmiddels overleden. Regeling is daardoor met name gericht op de nabestaanden van de weduwen en daardoor zeer moeilijk uitvoerbaar. Complexe uitvoerbaarheid kan leiden tot lange doorlooptijd aanvragen. Risico bestaat dat deel van de doelgroep vanwege de hoge leeftijd, tijdens dit proces komt te overlijden. Regeling leidt tot teleurstelling binnen de Indische gemeenschap omdat aanvragen worden afgewezen van mensen die oprecht denken voor de regeling in aanmerking te komen. Het is de vraag of de kosten in verhouding staan tot datgene wat bereikt wordt.	Onvrede binnen de gemeenschap over de backpay-kwestie zal niet verdwijnen. Dit geldt vooral voor de nabestaanden. Deze variant voldoet niet aan de wens om tot een volledige backpay-regeling te komen en heropent de discussie hierover. Deel van de gemeenschap zal tevreden zijn met de uitkering voor de weduwen. Gevoel van onrechtvaardigheid binnen de Indische gemeenschap groeit omdat de regeling leidt tot onrechtvaardige situaties. Bijvoorbeeld: Erfgenamen van de weduwe (tweede partner) krijgen wel een uitkering, directe erfgenamen ambtenaar of militair niet (kinderen eerste huwelijk).

¹ Exclusief eventuele wettelijke rente of compensatie voor de inflatie.

² AEF schat, op basis van demografische gegevens, dat er op 15 augustus 2015 nog ongeveer 1.700 weduwen in leven waren. Geschat wordt dat in 2022 ongeveer 2/3 van hen is overleden.

Optie 2B Een beperktere backpay-regeling voor weduwen	Toelichting	Uitvoerbaarheid	Financiën	Voordelen	Nadelen	Verwachte reactie gemeenschap
Doelgroep: -Weduwen die nog in leven zijn op <u>1 januari 2021</u> (datum kort na de motie Van Gerven) of <u>1 januari 2022</u> . (vanuit het oogpunt dat het een regeling betreft voor nog levende weduwen en de regeling niet gericht is op hun nabestaanden).	Gedeeltelijke correctie op de backpay-regeling uit 2015. Deze variant richt zich met name op de nog in leven zijnde weduwen en niet op hun erfgenamen.	Uitvoering is complex, ondanks dat de regeling zich primair richt op de nog in levende zijnde weduwen. Dit betreft met name de bewijslast van het dienstverband. De SVB kan dit alleen op aanvraag controleren en vaststellen na tijdrovend archiefonderzoek.	Uitkering Backpay-uitkering van €25.000 (bedrag originele backpay-regeling). Geschatte kosten³ De geschatte kosten bedragen ongeveer € 21 miljoen (uitgaande van ongeveer 570 nog in leven zijnde weduwen).	Regeling voldoet aan de motie Van Gerven. Ondanks dat de uitvoering complex blijft, is deze regeling beter uitvoerbaar dan optie 2A omdat het zich op de nog in leven zijnde weduwen richt en niet op hun erfgenamen.	Een van de randvoorwaarden van de SVB is draagvlak binnen de Indische gemeenschap. Hoe beperkter de doelgroep van een regeling is, hoe minder groot het draagvlak zal zijn. Er worden verwachtingen opgeroepen die niet waargemaakt kunnen worden. Niet iedereen die denkt in aanmerking te komen voor de regeling, zal hiervoor in aanmerking komen. Kosten van de uitvoering staan niet in verhouding tot het beperkte aantal personen dat een uitkering ontvangt. Het aantal nog in leven zijnde weduwen kan significant afwijken van de grove inschatting die op basis van demografische gegevens is gemaakt. ⁴	Overheid heeft net zo lang gewacht, totdat de meeste weduwen zijn overleden. Onvrede binnen de gemeenschap over de backpay-kwestie zal niet verdwijnen. Deze variant voldoet niet aan de wens om tot een volledige backpay-regeling te komen en heropent de discussie hierover. Deel van de gemeenschap zal tevreden zijn met de uitkering voor de nog in leven zijnde weduwen.

³ Exclusief eventuele wettelijke rente of compensatie voor de inflatie en uitgaande dat de uitvoeringskosten voor deze optie 25% lager liggen dan de uitvoeringskosten voor een uitgebreide regeling.

⁴ AEF schat, op basis van demografische gegevens, dat er op 15 augustus 2015 nog ongeveer 1.700 weduwen in leven waren. Geschat wordt dat in 2022 ongeveer 2/3 van hen is overleden.

Optie 2C	Toelichting	Uitvoerbaarheid	Financiën	Voordelen	Nadelen	Verwachte reactie gemeenschap
Een beperkte backpay-regeling met een lagere uitkering						
Doelgroep Zelfde doelgroep als onder scenario 2B.	Vanwege kostenoverwegingen, wordt gekozen voor een lagere uitkering voor weduwen. Dit sluit aan bij de systematiek dat een nabestaanden-pensioen lager is dan het originele pensioen. Via de NS-regeling kwamen weduwen in aanmerking voor 50% van het bedrag waarop de oorspronkelijke slachtoffers recht hadden. Het nabestaanden-pensioen van het ABP ligt tussen de 50-70% van het originele pensioen.	Uitvoering is in beginsel even complex als scenario 2B. Risico bestaat dat door onvrede over de hoogte van de uitkering, er minder draagvlak is binnen de Indische gemeenschap. Deze onvrede kan leiden tot meer juridische procedures en daardoor wordt de uitvoering complexer.	<u>Uitkering</u> Backpay-uitkering van €12.500. <u>Geschatte kosten</u> De geschatte kosten bedragen ongeveer € 12 miljoen (uitgaande van ongeveer 570 uitkeringen en dat de uitvoeringskosten voor een beperkte regeling 25% lager liggen dan de uitvoeringskosten voor een uitgebreide regeling).	Zie voordelen optie 2B. Door de lagere kosten is het eenvoudiger om financiële dekking te vinden voor een backpay-regeling.	Beperkte uitkering zal leiden tot minder draagvlak binnen de Indische gemeenschap (een van de randvoorwaarden van de SVB).	Overheid heeft net zo lang gewacht, totdat de meeste weduwen zijn overleden en de nog in leven zijnde weduwen worden afgescheept met een foel. Onvrede binnen de gemeenschap over de backpay-kwestie zal niet verdwijnen en wellicht worden versterkt.

Optie 3	Toelichting	Uitvoerbaarheid	Financiën	Voordelen	Nadelen	Verwachte reactie gemeenschap
Alternatieve regeling						
Doelgroep Alle nog in levende zijnde eerste generatie Indische oorlogsgetroffenen die reeds een oorlogspensioen of uitkering ontvangen. Er zijn wellicht meerdere alternatieven mogelijk. In deze tabel wordt één voorbeeld uitgewerkt Een andere optie is bijvoorbeeld om een regeling in het leven te roepen voor de gehele Indische gemeenschap vergelijkbaar met "Het Gebaar" uit 2000. Voor de uitvoering van deze regeling werd een aparte stichting in het leven geroepen. Deze optie wordt hier niet nader uitgewerkt. De geschatte kosten zouden vele malen hoger liggen dan de ruim 55 miljoen euro die de hier uitgewerkte optie kost.	De SVB kan aan deze doelgroep ambtshalve een uitkering toekennen.	Doordat de SVB de uitkering ambtshalve kan verstrekken en kan aansluiten bij de pensioenen en uitkeringen die zij reeds verstrekt, wordt de uitvoerbaarheid vergemakkelijkt. SVB beschikt niet over een bestand waaruit automatisch de uitkeringsgerechtigden kunnen worden gefilterd die van Indische afkomst zijn en/of ten tijde van WOII in Nederlands Indië verbleven. Toekenning uitkering vereist nodige uitzoekwerk SVB.	<u>Uitkering</u> Een eenmalig bedrag van €5.000. (Dit is in lijn met de uitkering van "Het Gebaar" en de "Wet Uitkering Indische geïnterneerden"). <u>Geschatte kosten</u> Uitgaande van een doelgroep van ongeveer 11.000 personen, komen de kosten uit op ongeveer € 55 miljoen, exclusief de uitvoeringskosten.	Deze optie richt zich op individueel rechtsherstel voor een bredere doelgroep. Overheid laat daarmee zien dat het toch nog een gebaar wil maken vanwege het leed wat de Indische gemeenschap is aangedaan.	Deze optie komt niet tegemoet aan de motie Van Gerven en is kostbaar. Regeling heeft geen enkele relatie tot de backpay-kwestie. Risico dat een deel van de backpay-weduwen niet in aanmerking komt voor deze regeling en de publiciteit opzoekt. Politieke, beleidsmatige en juridische grondslag van een alternatieve regeling voor individueel rechtsherstel, is kwetsbaar / zwak: welk gebaar maak je en waarom? Regeling is willekeurig. Alleen personen die een oorlogspensioen of uitkering ontvangen, komen voor deze uitkering in aanmerking. Echter, niet iedereen die de oorlog in voormalig Nederlands-Indië heeft meegemaakt, ontvangt een dergelijk pensioen of uitkering. Risico op extra aanvragen om erkenning als oorlogsgetroffene om zo alsnog in aanmerking te komen voor deze regeling.	Onvrede binnen de gemeenschap over de backpay-kwestie en het rechtsherstel in bredere zin zal niet verdwijnen. Gevoel kan ontstaan dat met een alternatieve regeling de gemeenschap wederom wordt 'afgekocht'. Groep die niet getroffen is door Backpay-problematiek profiteert hiervan. Deel van de gemeenschap zal tevreden zijn met de uitkering voor een bredere doelgroep.